

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS–THURSDAY, BIRŽELIO–JUNE 13, 2019 • Vol. CX NR. 69

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-12-2019

ŠIAME NUMERYJE:

New Yorkas „įvaikino“ lietuvių
menininkės kūrinius – 6 psl.

Baisųjį birželį prisimenant – 10 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Iki 110-ojo DRAUGO gimtadienio liko 29 dienos

**„Jūsų
pasitikėjimas
stiprino
mane visus
dešimt metų.“**

Prezidentė Dalia Grybauskaitė

Prezidento kanceliarijos/R. Dačkaus nuotr.

2019 m. birželio 11 dieną, kaip numato Lietuvos Respublikos Konstitucija, šalies Prezidentė Seimo rūmų posėdžių salėje perskaitė paskutinį, dešimtąjį, savo metinį pranešimą.

Pateikiame svarbiausias šios kalbos citatas.

♦ „Likus mėnesiui iki darbų perdavimo naujam šalies vadovui noriu aptarti mūsų valstybės, demokratijos, visuomenės ir politikos brandą, kurios siekėme visi kartu, visus šiuos 10 metų.

Apžvelgdama gana dramatišką dešimtmetį, nors konfliktų buvo, ginčų buvo, stumdėmės įvairiuose ‘burbuluose’, drįstu pareikšti, kad iš esmės su Valstybe viskas gerai.

Mes sparčiai mokomės gyventi Laisvėje. Visi kartu. Lietuvos žemė kartu su partizano A. Ramanausko-Vanago palaikais grąžino mums nepalaužiamą kovos ir pasipriešinimo dvasią.

Lietuva kaip veidrodis atspindi mus pačius. Jame aš matau labai daug pasiaukojimo ir žmonių, kuriems viskas rūpi.

Mūsų valstybės brandą rodo tarptautinis Lietuvos pripažinimas. Lietuvos vardas šiandien tariamas su pagarba ir pasitikėjimu.

Mūsų balsas turi svorį Europos Sąjungoje ir NATO, lietuviškos idėjos prisideda prie taikesnio ir modernesnio pasaulio kūrimo.

Kad į išsilaisvinusią savarankišką valstybę taip žiūrėtų pasaulis, kaip žiūri dabar į mus, – tai reikšmingas mūsų visų pasiekimas”.

– 3 psl.

Svečiams buvo parodytas Lietuvos perlas – Trakai.
Jolitos Grabliauskaitės nuotr.

**Juodojo kaspino dieną
Nashville moksleiviai
minės Lietuvoje**

Savaitę Kaune viešės į Lietuvą atvykusi privačios Montgomery Bell Academy (MBA) berniukų mokyklos, esančios Nashville, Tennessee, atstovų delegacija. Ši Jungtinių Amerikos Valstijų mokykla – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) gimnazijos bendradarbiavimo partnerė. – 5 psl.

Galbūt aš nenuėjau ten, kur ketinau, bet užtat sustojau ten, kur norėjau. – Douglas Adams.

Suabejojau, ar reiktų žodį tėvas rašyti didžiąja raide, nes ketinu pasidalinti mintimis ne apie „Tėve mūsų“, bet apie paprastą tėtį: mano, jūsų ar kurio nors kito žmogaus tėtį. Artėjant pirmajam birželio sekmadieniui, Lietuvos švenčių kalendoriaus dienai, kuri yra skirta pasveikinti tėvams (JAV – birželio 16 d. – Red.), kas kart pagalvoju, kad anaip tol ne visi ją prisimename ir tikrai labai retai pasveikiname savo tėvus taip pat reikšmingai, šiltai, kaip kad sveikiname savo mamas Motinos dienos proga. Kodėl? Ar tėvams nereikia mūsų, vaikų, dėmesio? Argi jiems nepatiktų puokštelė gėlių ir pora meilių sveikinimo žodelių, kurie būtų skirti jam kaip tėčiui, dėkojant ir džiaugiantis už suteiktą gyvybės dovaną, už rūpestį, kurio nematėme, bet kasdien vartojome jo vaisius? Gal tėčiai mažiau svarbūs už mamas? Turbūt ne, jei jau prieš 100 metų gimusi JAV Tėvo diena ilgainiui pradėta švęsti visame pasaulyje, tiesa, skirtingu laiku. Vis dėlto Lietuvoje ji vis dar nėra visuotinai populiari ir vangiai pažymima vaikų darželiuose, mokyklose, šia proga nėra daug ir organizuojamų renginių.

Priežasčių galima ieškoti sociologų tvirtinimuose, kad šiandien Vakarų kultūra išgyvena tam tikrą tėvo krizę, t.y. jo vaidmuo šeimoje gerokai pasikeitė per pastaruosius dešimtmečius. Dažnu atveju jis nebėra šeimos maitintojas, nes moterys taip pat dirba ir prisideda prie šeimos materialinės gerovės, o kartais net labiau už vyrus. Taigi dėl to tėvas prarado įprastą autoritetą ir galią. Vaikų teisių apsau-

Su Tėvo Diena

JŪRATĖ KUODYTĖ

gos sistema nebeleidžia tėvams būti vaikų „savininkais“ ir primesti savo įstatymus, ribojančius jų troškimus, laisvę ir savarankiškumą, kas, žinoma, yra labai gerai. Kita vertus, šiuolaikiniai tėvai net ir negali skirti pakankamo dėmesio savo vaikų auklėjimui, nes kone pusę paros praleidžia darbovietėje ar klube, norėdami išitvirtinti, padaryti karjerą. Sako, tai darą dėl tų pačių vaikų, tačiau ar vaikai tikrai dėl to tampa laimingesni? Mokytojai ir vaikų darželių auklėtojai skundžiasi dėl vaikų neklusnumo, triukšmingumo, teigdami, kad jie tokiais pasidaro dėl to, kad namuose nėra kam su jais ramiai pasikalbėti, galbūt kartu pažaisiti, skirti jiems ir tik jiems laiko. „Aš pavargęs, pažaisk kompiuteriu, įsijunk filmukus, eik pas mamą“, – tai labai dažna tėčių reakcija į vaikų norą pasikalbėti, pažaisiti ar pasipasakoti apie praejusią dieną. „Gyvename visuomenėje be tėvų, o tai ilgainiui turės ir jau turi pasekmes“, – sutartinai perspėja psichologai ir sociologai. Galima pajuokauti, kad viena pasekmė tikrai akivaizdi – vaikai pamiršta pasveikinti savo tėvelius Tėvo dienos proga. Popiežius Pranciškus pavadino tokį reiškinį našlaityste: „Nors vaikai mato savo tėvelius kasdien, tačiau yra

našlaičiai, nes tėvai nesieltgia kaip tikri tėvai, t.y. neperduoda vaikams savo asmeninių pavyzdžių ir žodžiu tų gyvenimo principų, vertybių ir taisyklių, kurių jiems reikia kaip duonos. O kartais, neišmanydami kaip būti tėvais, nusprendžia tapti savo vaikui draugu, kas neišeis jam į gera”.

Popiežius našlaitystės bėdą mato ne tik šeimoje, bet ir visuomenėje. Pi-

liečių, o ir bažnyčios bendruomenei tenka tėviška atsakomybė ugdyti jaunimą. Ir kaip svarbu, kad ji turėtų tinkamų „tėvų“ – mokytojų, dvasininkų, vadovų, kuriais galėtų pasitikėti, kurie parodytų idealus, kurių jaunimas galėtų siekti, vertybes, kurios šildytų širdį ir viltis, kurios palaikytų sunkumuose. Tik iš kur tokių tėvų gauti, jei jie nebus savo tėvų auginami ir ugdomi šeimoje... *Nepaliksiu jūsų našlaičiais*, – tai Jėzaus duotas pažadas savo mokiniams (Jn 14,18). Tokio pažado iš savo tėčio laukia kiekvienas vaikas ir tikiu, kad dauguma mūsų sulaukė. O net ir be ištartų žodžių, juk dažniau jautėmės saugūs, žinojome, kad neliksime vieni. Kaip tąkart, kažkada seniai seniai, kai susapnavome baisų sapną ir tėtis, išgirdęs riksmą, atbėgo ir išgelbėjo. Arba tuomet, kai Sibiro tremtyje tėvas išdalino vaikams duoną, sau nepalikdamas nė trupinėlį, o gal tada, kai laukė visą naktį sugrįžtančio sūnaus palaidūno ir dar kartą atleido. Todėl ir norisi sveikinti su Tėvo diena visus tėčius, nes kartais ir nuo mūsų, vaikų, žmonių ir mamų pirmojo žingsnio, pirmojo pasveikinimo priklauso, kiek tėtis norės ir išmoks būti tokiu tėčiu, kokio taip trokšta vaiko širdis.

Pirmą kartą atminties akcija vyks ir JAV

Birželio 14-ąją Washingtone, prie paminklo komunizmo aukoms atminti, bus skaitomi Lietuvos tremtinių ir politinių kalinių vardai ir jų likimai. Tai pirmas kartas, kai užsienyje gyvenantys lietuviais jungsis prie ketverius metus iš eilės Lietuvoje organizuojamos akcijos „Ištark, išgirsk, išsaugok“, kurios metu yra pagerbiamos sovietinės represijos aukos, tremtinių istorija ir kiekvieno jų likimas.

„Istorinė atmintis vienija visame pasaulyje gyvenančius lietuvius ir mūsų šalies piliečius. Tai yra mūsų tautos stiprybės pagrindas. Tik tinkamai įvertinę tą kainą, kurią už Lietuvos išlikimą ir laisvę atidavė šimtai tūkstančių nekaltų žmonių, galime kurti stiprią ir klestinčią valstybę. O birželio 14 d. Washingtone įvyksianti akcija tik dar kartą parodo, kad trėmimų skausmo nesumažina nei laikas, nei atstumas“, – sakė Lietuvos ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas.

Akcija prasidės birželio 14 d. 12 val. p. p. prie paminklo komunizmo aukoms atminti, esančio Massachusetts ir New Jersey Aveniu sankryžoje. Kviečiame visus, neabejingus mūsų šalies istorijai, prisidėti prie akcijos „Ištark, išgirsk, išsaugok”.

„Suvokti tremties skaičius yra labai sudėtinga, dažnai tai mūsų galvose nugula kaip įprastas faktas. Jau ketvirtus metus siekiama, kad tremtis visuomenei asocijuotųsi ne su milžiniškais skaičiais, bet su atskiromis žmonių gyvenimo istorijomis bei likimais. Mūsų karta yra būtent ta, kuri kuria ateitį istorijai, todėl metas tai daryti formomis, kurios vienija ir įtraukia kiekvieną – nesvarbu, ar tai senjoras, kuris pats patyrė tremtį, ar moksleivis, kuris

vos pasiekia skaitymų tribūną”, – teigia projekto „Misija Sibiras” vadovė Aistė Eidukaitytė.

2016-aisiais, minint 75-ąsias masinių trėmimų pradžios metines, projektas „Misija Sibiras” pirmą kartą įgyvendino tremtinių ir politinių kalinių atminimo ir pagerbimo akciją „Ištark, išgirsk, išsaugok”, kurios metu buvo perskaityta 22 000 vardų, pavardžių ir likimų. Šiais metais planuojama perskaityti daugiau nei 100 000 tremtinių ir politinių kalinių vardų, pavardžių bei likimų. Jeigu būtų norima įgarsinti kiekvieną ištremtą ar įkalintą tautiečių vardą, pavarde ar likimą, tai užtruktų 15 parų.

Akciją organizuoja LR ambasada, jaunimo pilietinė iniciatyva „Misija Sibiras” ir Lietuvių Bendruomenė Washingtone.

LR ambasados Washingtone inf.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

[Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

[Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

[Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

[Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –

Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė:

„Jūsų pasitikėjimas stiprino mane visus dešimt metų.“

Atkelta iš 1 psl.

Ne viskas taip gerai

◆ „Išgyvenome beprecedentį pasikėsinimą į Konstitucijos I skirsnį, kuris saugo pamatines konstitucines valstybei ir tautai vertybes – kalbą, suverenitetą, teritorijos vientisumą. Užmojų perrašyti Konstituciją ar paminti joje įtvirtintas vertybes taip, kad atitiktų vienos konkrečios grupelės pageidavimus, buvo daug – nuo neribotų statybų miškuose, nomenklatūrinių privilegijų, žodžio laisvės varžymo iki mėginimų keisti generalinio prokuroro skyrimo tvarką ar nuleisti referendumams galiojančią kartelę. Pernai į Konstitucinį Teismą kreiptasi dėl 33 galimai antikonstitucinių teisės aktų“.

◆ „Naujausi tyrimai atskleidė neraminančią tiesą – per pastaruosius dvejus metus smarkiai krito investuotojų pasitikėjimas mūsų šalies ekonomika. Neigiamai jų nuotakai didžiausią įtaką turėjo kontroversiški valdžios sprendimai ir pareiškimai. Draudimai ir apokaliptiniai scenarijai, kurpami dalies valdančiųjų, kelia nerimą ne tik užsienio investuotojams. Tai pasmerkia šalį nesibaigiantiems eksperimentams vaučeriais, pensijų pakopomis, švietimo modeliais, ligoninių mutacijomis ir veidrodinėmis ministerijomis“.

◆ „Tačiau 64 proc. žmonių vis dar yra nepatenkinti, kaip veikia demokratija, nepasitiki partijomis, Seimu ir Vyriausybe. Politinis kurtumas, nepagarba žmonių teisėms, demokratijos principų ir teisės viršenybės nepaisymas, iš galios pozicijų primetami sprendimai, noras kontroliuoti žiniasklaidą, teisėsaugą ir visas nepriklausomas institucijas, Konstitucijos nepaisymas, karinga arogancija veda į šalies destruktiją. Kai politika susmulkėja iki primityvaus kritikų persekiojimo, kai politinę kultūrą pakeičia raumenų demonstravimas, kai žmonės ignoruojami, o oponentai šantažuojami, – konstruktyvus darbas tampa neįmanomas. Aukščiausiu lygiu demonstruojama nepagarba žmogui, jo teisėms ir laisvėms neprideda pasitikėjimo nei valstybe, nei demokratija. Iš nepasitikėjimo gimsta kalba, kuria nesusišnekame. Atsikratę polinkio niekinti kitą, išmokę įsiklausyti ir bendradarbiauti taptume kur kas stipresni. Rietenos ir politinis chamizmas negali tapti lietuviško parlamentarizmo tradicija, kurioje nelieta vietos rimtai diskusijai ir gilesnei problemos analizei. Seimo narių skaičius Parlamento darbo čia ko-kybės nepakeis“.

Turime kuo džiaugtis ir didžiutis

◆ „Gebėjimas atsakingai veikti, atvira ir tiesi laikysena, o ne pataikavimas daro mus matomus geopolitinėje erdvėje. Vertybėmis ir pasitikėjimu, o ne

Prezidento kanceliarijos/R. Dačkaus nuotraukos

baime ar nuolankumu grįsta užsienio politika pelno pagarbą Lietuvai. Tarptautinė tvarka keičiasi ir mums reikia išlaikyti vertybinį stuburą. Tai visada atsipirks labiau nei mėginimas kam nors įtikti. Pasaulis jau žino – Lietuvos nepastumdys, bet Lietuva gali pasitikėti“.

◆ „Mūsų iššūkiai taip pat

tampa visos Europos iššūkiai ir visos Europos rūpesčiu. Europa esame mes. Su Europos Komisija jau pasirašėme politinį susitarimą dėl Baltijos šalių elektros tinklų sinchronizacijos su Vakarų Europos tinklais, o šį mėnesį pasirašysime detalesnį susitarimą Briuselyje, kai vyksiu į Europos Vadovų Tarybą. Tai nesidairykime atgal į Rytus, nes puikiai žinome, kad BRELL žiede iš Maskvos dispečerinių sukasi ne tik elektra, bet ir politinė įtaka. Kaip ir Astravo atominėje. Espo šalys pripažino, kad ji pastatyta ant nesaugios aikštelės. Ne apie jos saugumą eina kalba, eina kalba apie nesaugią aikštelę. Vadinasi, čia negali veikti jokia elektrinė. Būtina toliau siekti Astravo elektrinės uždarymo apskritai“.

◆ „Nors mūsų demokratija turi trūkumų ir iki Šiaurės šalių dar reikia pasitempti, pasaulis mus traktuoja kaip europietišką, demokratišką ir teisinę valstybę, o mūsų miestus vadina kosmopolitiškais ir moderniais. Gavome Westphalijos taikos premiją už išskirtinį demokratinio vystymosi pavyzdį ir indėlį į žemyno taiką. Pasaulis per Popiežiaus vizitą pažino mus kaip jaunų, ambicingų, orių, jautrių ir labai stiprių žmonių šalį. Viltis, kuri sklinda iš Lietuvos, yra didelė vertybė visam pasauliui“.

Penki svarbiausi akcentai paskutiniame Prezidentės pranešime

1. Įspėjimas dėl dialogo su priešais. D. Grybauskaitė pabrėžė vertybinę užsienio politiką ir perspėjo nebendradarbiauti su priešiškomis valstybėmis. „Nebrandūs politiniai sprendimai ir pareiškimai dėl bendradarbiavimo su priešiškomis valstybėmis gali tapti šliaužiančiomis grėsmėmis, kurios pavers mus įkaitais, kai reikės rinktis tarp blogai ir pavojinga“, – sakė Prezidentė. Konkrečių valstybių ji neišvardijo, bet tai gali būti vertinama kaip įspėjimas išrinktajam prezidentui Gitanui Nausėdai ir premjerui Sauliui Skverneliui dėl rizikų, kurias gali kelti gilesnis politinis dialogas su Rusija ir Baltarusija.

2. Kritika valdantiešiems dėl „draudimų politikos“. D. Grybauskaitė perspėjo, kad su laisva visuomene nederą „tįjūno bizūnas ir nurodymai, ką valgyti, kada gerti, kur gydytis ir su kuo susitikinėti“. Ji taip pat sakė įžvelgianti valdančiųjų norą „kontroliuoti žiniasklaidą, teisėsaugą ir visas nepriklausomas institucijas“, politizuoti LRT ir pareiškė, jog parlamente yra per daug „rietėnų ir politinio chamizmo“. D. Grybauskaitė pavardžių neminėjo, bet kritika neabejotinai buvo nukreipta į valdančiųjų valstiečių iniciatyvas.

3. Žinutė Gitanui Nausėdai. D. Grybauskaitė netiesiogiai išpėjo savo įpėdinį Gitaną Nausėdą, kad kai kurie politikai tikėsis tylos ir pritarimo. „Nors kai kurių politikų svajonė – tylintis ir su viskuo sutinkantis, ‘dyrpt’ netrukdamas prezidentas, žmonės nori jų interesus, konstitucines ir žmogiškąsias vertybes ginančio vadovo“, – sakė Prezidentė. Prezidento ir Europos Parlamento rezultatus ji įvertino teigiamai – pasak D. Grybauskaitės, jie parodė, kad žmonės išmoko „galvoti savo galva, mūsų pasirinkimus vis mažiau lemia oligarchinės įtakos ar pigūs populistiniai pažadai“.

4. Vakarietiška teisinė sistema. Prezidentė pareiškė, kad Lietuvai pavyko sukurti „išties vakarietišką teisinę sistemą“. Jos teigimu, naujos kartos teisėjai ir prokurorai jau atsikrato ne tik klaninio jungo, bet ir priklausomybės nuo politikų bei senų korupcinių įpročių. Šiomet teismų sistemą supurčiusio teisėjų kyšininkavimo skandalo ji tiesiogiai nepaminėjo, bet pareiškė, kad „teisėsauga pagaliau išsivadavo iš baimių kažkam neįtikti, atsikratė telefoninės teisės, nustojo dangstyti savus“. Ji taip pat pagyrė Konstitucinį Teismą, vadindama jį „paskutine instancija, stabdančia politinę savivalę“.

5. Mažai dėmesio socialinei apsaugai, švietimui ir sveikatai. Metiniame pranešime nebuvo konkrečių siūlymų, kaip spręsti socialinės atskirties problemas, gerinti situaciją švietimo ir sveikatos srityse, nepaminėti migracijos iššūkiai. Prezidentė tik paragino greičiau baigti švietimo reformą ir sukurtikavo valdančiuosius dėl „nesibaigiančio eksperimentavimo vaučeriais, pensijų pakopomis, švietimo modeliais, ligoninių mutacijomis ir veidrodinėmis ministerijomis“. Ji taip pat pristatė savo socialinio saugumo kampanijos „Už saugią Lietuvą“ rezultatus.

Prezidentė D. Grybauskaitę savo paskutiniąją metinę kalbą baigė šiais žodžiais:

Brangūs Lietuvos žmonės, būtent Jūsų pasitikėjimas stiprino mane visus dešimt metų. Tikėdama Lietuva ir Jumis ieškojau valstybei būtinų sprendimų taip, kaip gebėjau. Dėkoju visiems, kurie tapote bendražygiais ir bendraminčiais. Dėkoju ir tiems, kurie išsakėte kritinės pastabas. Visi man padėjote ir mokėte mane kiekvieną dieną. Man buvo didelis iššūkis ir didžiulė garbė tarnauti Lietuvos valstybei ir jos žmonėms. Visiems dėkoju.

Parengė Vitalius Zaikauskas

TELKINIAI

NEW YORK, NY

J. E. arkiv. metropolitas Gintaras Grušas ir Sutvirtinimo sakramentą priėmęs lietuviškas jaunimas bei jų šeimos New Yorko Apreiškimo bažnyčioje. Monikos Kungienės nuotr.

Arkiv. G. Grušas teikė Sutvirtinimo sakramentą

MONIKA KUNGIENĖ

Birželio 2 d., sekmadienį, New Yorko Švč. Mergelės Marijos Apreiškimo bažnyčioje vyko neeilinė šventė – Sutvirtinimo sakramento teikimas. Šv. Mišias aukojo ir Sutvirtinimo sakramentą kandidatams suteikė iš Lietuvos atvykęs J. E. arkivyskupas Gintaras Grušas, Vilniaus arkivyskupijos metropolitas. Šv. Mišias koncelebravo kunigas Vytautas Volertas ir Apreiškimo parapijos klebonas mons. Jamie Gigantiello. Lietuviška bažnyčia kaip niekad buvo pilna tikinčiųjų ir iškilingo jaudulio.

Jaunimą Sutvirtinimo sakramentui ruošė dr. Milda Palubinskaitė, ilgametė Apreiškimo parapijos vaikų ir jaunimo liturgijos vadovė. Jaunieji kandidatai sąžinin-

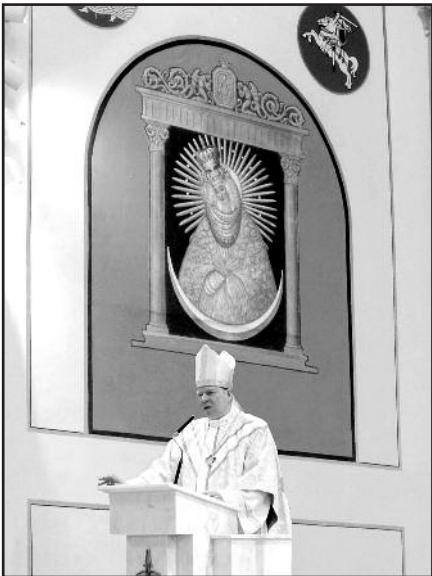
gai ir su meile ruošėsi priimti Sutvirtinimo sakramentą, kiekvienas jų pasirinko savo šventąjį, kurio šventumas padės jaunuoliams tęsti tolesnį dvasinį gyvenimą. Šiais metais net šeši kandidatai priėmė Sutvirtinimo sakramentą ir pasirinko sutvirtinimo vardus: Osbert Kornelius Augulis – šv. Albertas, Nida Chacar-Palubinskaitė – šv. Motina Teresė iš Calcuttos, Augusta Domingo – šv. Adelė, Arijana Marta Lukoševičiūtė – šv. Kotryna Aleksandrietė, Ona Pranevičiūtė – šv. Hildegard iš Bingen, Jurgis Mykolas Schmedlen – šv. Antanas Paduvietis.

Kandidatai aktyviai dalyvavo šv. Mišiose skaitydami skaitinius, o Arijana Marta Lukoševičiūtė prisidėjo nuostabiai giedodama Atliepiamąją psalmę ir „Ave Maria“. Visi buvome pakylėti šios jaunos, gabios, angelišką balsą turinčios lietuvaitės.

Mišiose giedojo Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas Gintarės Malinauskaitės, kuriam pritarė Joshua Jennings trimitu iš Bishop Loughlin Memorial High School. J. E. arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas susirinkusiems pasakė nepaprastai gražų ir prasmingą pamokslą. Pasveikinęs jaunuolius patarė ne tik saugoti ir tausoti Šventosios Dvasios jiems duotas dovanas, bet ir dalintis jomis su aplinkiniais. Taip pat paragino rasti kiekvieną dieną bent penkias minutes atsijungti nuo šio pasaulio šurmulio ir įsiklausyti į savo sielos gelmėse esantį Šventosios Dvasios balsą.

Po šv. Mišių parapijiečiai ir svečiai rinkosi į Mount Carmel salę šventiniams pietums, kuriuos ruošė Apreiškimo parapija. Ypatinga padėka ruošiant šventinius pietus skiriama Raimundui ir Tracey Šližiams ir Vidai Jankauskienei. Šventės metu J. E. arkivyskupas metropolitas G. Grušas tarė sveikinimo žodį ir pasidžiaugė mūsų gražiai suremontuota bažnyčia bei išsaugotais jos lietuviškais elementais. Visi buvome maloniai nustebinti, kai Sutvirtinimo iškilmų vakarėlyje apsilankė J. E. Brooklyno vyskupas Nicholas DiMarzio ir mons. Gigantiello, kurie taip pat gražiai pasveikino sutvirtinamuosius ir visus susirinkusius.

Apreiškimo parapija džiaugiasi ir sveikina Sutvirtinimo sakramentą priėmusį lietuvišką jaunimą, linki jiems būti gerais katalikais ir kuo dažniau lankyti mūsų lietuviškoje Apreiškimo bažnyčioje. Telaimina juos Dievas ir apdovanoja gausiomis malonėmis.

J. E. arkiv. metropolitas Gintaras Grušas sako pamokslą New Yorko Apreiškimo bažnyčioje (virš altoriaus – Aušros Vartų Marijos freska su Vilniaus miesto ir Lietuvos valstybės herbais).

J. E. Brooklyno vysk. Nicholas DiMarzio, J. E. arkiv. metropolitas Gintaras Grušas ir New Yorko Apreiškimo parapijos klebonas mons. Jamie Gigantiello.

LEMONT, IL

Remigijus Šimašius PLC: „Linkėjimai iš Vilniaus!”

ŽIVILĖ GURAUSKIENĖ

Š. m. birželio 8 d. Lemonte, Pasaulio lietuvių centre (PLC) esančioje Lietuvių dailės muziejaus (LDM) galerijoje „Siela“ įvyko JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Čikagos lietuvių apylinkės metinis susirinkimas, kuriame dalyvavo ir Čikagoje viešintis Vilniaus meras Remigijus Šimašius. Prieš renginį Vilniaus meras, lydimas Lietuvių dailės muziejaus direktorės Astos Zimkus, apžiūrėjo muziejaus kolekciją ir galerijoje „Siela“ eksponuojamą dailininkės Vaidos Naris parodą „Allegro“ bei paliko įrašą LDM svečių sienoje – „Linkėjimai iš Vilniaus!”

Iškilmingą metinį susirinkimą pradėjo JAV LB Čikagos lietuvių apylinkės valdybos pirmininkė Ingrida Strokovas, pristatydama naują dokumentinį filmą „Valstybės paslaptis“, pasakojantį apie antrą kadenciją baigiančią LR Prezidentę Dalią Gry-

bauskaitę. Po peržiūros prasidėjo oficialioji renginio dalis, moderuojama Dianos Aleknaitės. Kunigas Jaunius Kelpšas sukalbėjo invokaciją, o PLC direktorius Artūras Žilys, sveikindamas Čikagos lietuvių apylinkę įteikė jos pirmininkei I. Strokovas padėkos raštą – už glaudų bendradarbiavimą, lietuviybės puoselėjimą, bendruomenės būrimą ir Lietuvos vardo garsinimą JAV.

Sveikinimo kalbą pasakė ir Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius, atlydėjęs svečią iš Lietuvos – Vilniaus m. merą Remigijų Šimašių. Čikagoje viešintis Lietuvos sostinės vadovas pristatė sparčiai besivystantį, iš kitų Europos Sąjungos šalių miestų technologinėmis inovacijomis išsiskiriantį Vilnių. Renginio svečius džiugino tas faktas, kad Vilnius ir Čikaga, jau ketvirtį amžiaus besigiminiuojantys miestai, ir toliau tampriai bendradarbiauja. Pranešimus skaitė apylinkės išdininkė Nijolė Adler, sekretorė Lina Žiogaitė, Revizijos komisijos pirmininkas Artūras

Susirinkimo svečias R. Šimašius (k.) su PLC direktoriumi A. Žiliu ir „Sielos“ galerijos vadove A. Zimkus.

Strokovas ir D. Aleknaitė, o renginiui baigiantis valdyba nuoširdžiai dėkojo visiems dalyvavusiems ir prisidėjusiems prie renginio organizavimo. Buvo pasveikinti ir nauji apylinkės nariai: „Tik Jūsų betarpiška pagalba, bendradarbiavimas padės puoselėti lietuviybę. Kur bebūtum, nepamiršk, kad esi lietuvis! Dirbkime kartu!”

Renginio svečiai buvo pakviesti pasiklausyti talentingo pianisto Ru-

dolfo Budgino, o po meninės dalies dar ilgai tęsėsi diskusijos, visiems vaišinantis vynu ir užkandžiais. Vilniaus meras, lydimas gen. konsulo M. Bekešiaus, PLC direktoriaus A. Žilio ir valdybos pirmininko Lino Gylio, taip pat aplankė Kryžių kalnelį ir gegužės pradžioje atidengtą paminklą Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio ginkluotųjų pajėgų vadui Adolfui Ramanauskui-Va-nagai.

Lietuvos himnui – amerikiečių moksleivių pagarba.

Jolitos Grabliauskaitės nuotraukos

Prie gimnazijos svečių garbei iškelta ir Amerikos vėliava..

Juodojo kaspino dieną Nashville moksleiviai minės Lietuvoje

Atkelta iš 1 psl.

Abi mokymo įstaigas prieš kelerius metus suvedė amerikietės Rūtos Šepetys knyga „Tarp pilkų debesų“, tapusi tarptautiniu bestseleriu. O šią savaitę amerikiečiai moksleiviai kartu su kauniečiais dalyvaus Lietuvos Gedulo ir vilties dienos minėjimo renginiuose.

Pasak LSMU atstovo Tautvydo Bulvičiaus, susidomėję Nashville gyvenančios lietuvių kilmės rašytojos R. Šepetys knygos „Tarp pilkų debesų“ tematika, pirmą kartą 2014-aisiais į Lietuvą atvyko grupė privačių MBA (berniukų) ir Harpeth Hall School (mergaičių) mokyklų mokytojų.

„Tą knygą skaitėme su mokiniais Nashville. Vėliau vieno susitikimo metu nusprendėme, kad išpūdziais apie ją norėtume pasidalinti su Lietuvos mokiniais. Taip ir užsimezgė ryšys su LSMU gimnazija, kuri taip pat skyrė daug dėmesio šiai knygai“, – tvirtino MBA mokytojas, projekto vadovas Emmett Russell.

Berniukų mokyklos atstovų teigimu, šiuo metu jų pagrindinis tikslas – stiprinti ryšį su LSMU gimnazija, taip pat mokytis vieniems iš kitų, kaip parengti studijoms universitetuose pasiruošusius jaunuolius. „LSMU gimnazijos studentai lankėsi pas mus ir demonstravo puikius mokymosi rezultatus. Prisipažinsiu, tai mus nustebino“, – teigė E. Russell

„Lietuvos gimnazistai – puikus dėkingumo ir pagarbos laisvei pavyzdys, mokiniai Lietuvoje ir apskritai Europoje puikiai kalba angliskai ir kitomis užsienio kalbomis, išmano kitų šalių kultūrą, todėl amerikiečiai turi iš ko pasimokyti“, – tvirtina Nashville mokyklos atstovai.

Tokį išpūdį svečiai iš JAV susidarė vykdydami reguliarius mainus su Kaune esančia LSMU gimnazija. Šie mainai virto į jau penkerius metus besitęsiantį amerikiečių bei lietuvių moksleivių pilietinio ugdymo projektą „LSMUG-MBA: viena šeima“.

Svečius iš JAV sužavėjo Lietuvos istorija. Anksčiau vizitų Lietuvoje metu jie lankėsi Rumšiškių liaudies buities muziejuje, kur klausėsi tremtinės Irenos Saulutės Špakauskienės pasakojimų, susipažino su „Misią Sibiras“ dalyviais, grožėjosi Trakais, Nidos kopomis. Lankėsi amerikiečiai ir Kryžių kalne bei IX forte, kur pagerbė holokausto aukas. Lietuvos sostinėje svečiai iš JAV būna laukiami ir Seime.

Šiomet berniukų mokyklos atstovai daug dėmesio skiria LSMU gimnazijos mokinių ugdymo procesui, tęsia projekto veiklas, atranda didįjį lietuvių kūrėją Mikalojų Konstantiną Čiurlionį.

Pasak LSMU gimnazijos direktoriaus Arūno Bučnio, bendradarbiavimo projektas – puikus būdas mokiniams ugdyti vieniems kitus.

„Lietuvos moksleiviams mūsų tremčių istorija kartais būna pabodusi arba nuo gausios informacijos jos nebeprisiima. Todėl bendravimas su jaunaisiais amerikiečiais tarsi atveria lietuviams akis, kurio mes įdomūs pasauliui. Mūsų mokinių patriotiškumą padeda ugdyti ir kitų tautų žmonės, kurie vertina tai, ką mūsų šalis iškentė per sovietų okupaciją“, – sakė gimnazijos direktorius.

„Tai yra puikus įrodymas, ką gali padaryti žmonių iniciatyvos ir entuziazmas. Prie projekto ypač prisidėjo MBA mokytojas E. Russell, LSMU

tarptautinių projektų koordinatore Ingrida Krauskienė, kelionių organizatoriaus Linas Zabaliūnas. Labai svarbus ir abiejų mokyklų mokytojų bei vadovų bendradarbiavimas, taip pat tėvų palaikymas. Be viso to šis puikus jaunimo pilietinio ugdymo projektas būtų neįmanomas“, – teigė LSMU gimnazijos direktorius A. Bučnys.

Abiejų mokyklų bendradarbiavimas yra sulaukęs ir JAV ambasadorės Lietuvoje Anne Hall, taip pat pačios knygos autorės R. Šepetys palaikymo. Daug dėmesio projektui skirianti JAV berniukų mokykla palaiko idėją stiprinti esamą ryšį, todėl LSMU gimnazijoje turėtų apsilankyti ir MBA mokinių tėvų delegacija.

ELTA

Nashville Montgomery Bell Academy mokytojas Emmet Russel (d.) daug padarė, kad užsimegtų draugystė tarp JAV ir Lietuvos moksleivių.

PASKIRTOS LKMA DR. JUOZO KRIAUCIŪNO STIPENDIJOS

Kasmet JAV Lietuvių katalikų mokslo akademija (LKMA) paskiria stipendijas studentams, baigusiems universitetą ir norintiems įsigyti aukštesnį laipsnį.

2019 metais LKMA dr. Juozo Kriaučiūno stipendijos skirstymo komisija nusprendė 3 500 dol. stipendijas paskirti Mantui Tamošaičiui ir Rūtai Giniūnaitei, o 2000 dol. stipendiją paskirti Ingridai Mereckaitėi.

Rūta Giniūnaitė jau antrus metus laimi dr. J. Kriaučiūno stipendiją. Ji siekia doktorato Bažnyčios kultūrinio paveldo srityje Romos Popiežiškame Grigaliaus universitete. Puikiai integruoja teologines mintis su meno kritikos bei istorijos mintimis. Komisija ypatingai vertino jos užsidegimą grįžti į Lietuvą ir padėti tvarkyti turtingą Lietuvos Bažnytinį paveldą.

Mantas Tamošaitis siekia magistro laipsnio filologijos srityje Vilniaus

universitete. Jis rodo susidomėjimą ne tik lituanistinėms disciplinoms, bet ir filosofijai. Komisija ypatingai vertino jo aktyvų bendradarbiavimą „Naujajame židinyje“.

Ingrida Mereckaitė siekia doktorato Vytauto Didžiojo universitete Lietuvių kalbos pedagogikos srityje. Ji ypatingai

Mantas Tamošaitis. Orintos Gerikaitės nuotr.

gai domisi vaikų katalikišku ugdymu. Komisijai imponavo tai, kad, jungdama aukštąjį mokslą su pedagogine praktika, ji prisideda prie kitų mokytojų profesinio augimo.

LKMA jau daugiau kaip dešimt metų skirsto stipendijas iš dr. J. Kriau-

Ingrida Mereckaitė.

čiūno stipendijų fondo. Šiais metais vertinimo komisiją sudarė LKMA valdybos nariai: dr. Aleksas Gedminas, dr. Mirga Girniuvienė ir Onutė Traitor.

Dr. Mirga Girniuvienė
LKMA pirmininkė

Rūta Giniūnaitė.

New Yorkas „įvaikino“ lietuvės menininkės kūrinius

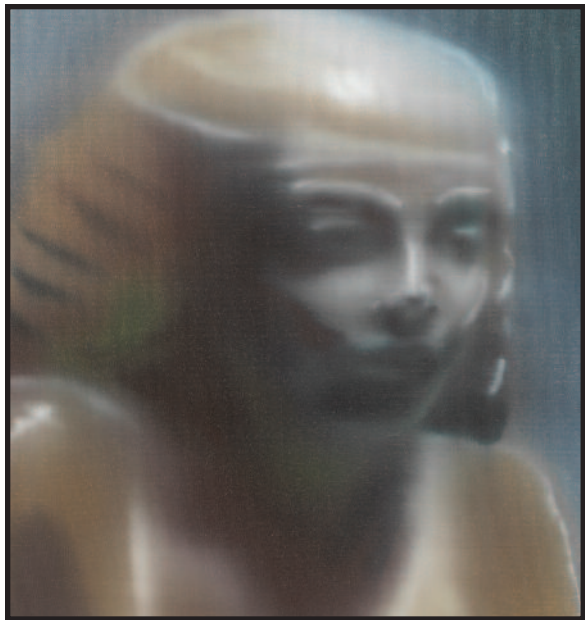
Lietuvių tapytojos Rūtenės Merk pirmoji personalinė paroda „Sprites“ vienoje prestižinių New Yorko galerijų „Downs & Ross“ sulaukė „The New York Times“ ir išskirtinio meno fondų bei kolekcininkų dėmesio.

GRAŽINA MICHNEVIČIŪTĖ

Tapytoją Rūtenę Merk meno kritikai vadina viena labiausiai intriguojančių jaunosios kartos kūrėjų. Anot meno kuratoriaus Audriaus Počiaus, „jos kūryboje atsiskleidžia daug šiandienos įtampų, kylančių tiek meno lauke, tiek už jo ribų. Vienas įdomiausių menininkės darbų aspektų yra tai, kad ji, jautriai atsižvelgdama į savo mediją, vienu metu ir tęsia, ir kuria savotišką pertrūkį lietuvių tapybos tradicijoje“.

Vienas galerijos „Downs & Ross“ direktorių ir parodos kuratorių Alex Ross paklaustas, kaip atrado Rūtenę Merk, sako, jog pirmoji jo pažintis su tapytojos kūryba buvo virtuali. „Esu itin dėkingas ‘Editorial’, ‘Rupert’, ŠMC už tai, kad atkreipė mano galerijos dėmesį į taip stipriai įvairialypę Rūtenės meninę praktiką. Taip pat dėkoju Justei Kostikovaitei, Valentinui Klimašauskui, Ulai Tornau, Žilvinui Landsbergui, Augustinai Matusevičiūtei, Virginijai Januškevičiūtei, Neringai Černiauskaitei, Ugniui Gelgudai ir daugeliui kitų, kurie mane padrąsino bei praturtino manąsias Lietuvos šiuolaikinio meno ir teorijos patirtis“, – apie Lietuvos vizualiosios kultūros atradimą pasakoja A. Ross.

Anot kuratoriaus, Rūtenės Merk paroda „Sprites“ tarsi tyrinėja ribas tarp monumentalumo ir simuliacijos, kvestionuoja objekto santykį su istoriografija ir spekuliatyviomis egzistavimo sąlygomis, kelia privatumo klausimus. Be to, labai subtiliai pastūmėja susimąstyti apie meno vaidmenį formuojant naujas fikcijos ontologijas. A. Ross pastebi, jog tapytojos darbai yra labai aliuziški ir daugialaikiai – juose gali rasti atspindžius šiuos įkvėpusių pirmakū: nuo italų Renesanso tapytojo Verrocchio iki vi-

Scribe, 2019

deo žaidėjų kūrėjo Sakaguchi, nuo aktorės Lindsay Lohan iki videožaidimo „Grand Theft Auto“, nuo Annlee iki Egipto Naujosios Karalystės. „Man ir mano partnerei Tarai Downs didelė garbė pristatyti pirmąją Rūtenės Merk personalinę parodą New Yorke,“ – sakė A. Ross.

Kai po parodos atidarymo susitikau su Rūtene kavos puodeliui vienoje New Yorko kavinių, ji neslėpė džiaugsmo, jog jos personalinė paroda atsidarė šiame meno megapolyje. Manhattane, Lower East Side įsikūrusioje galerijoje „Downs & Ross“ nuo balandžio 28 d. iki birželio 9 d. buvo eksponuojami devyni 28-erių metų tapytojos Rūtenės Merk darbai. Šiuo metu Miunchene gyvenanti kūrėja Lietuvoje žinoma daugiausia meno mylėtojams, tačiau jos kūryba vis plačiau atrandama už mūsų šalies ribų.

Kamea, 2019

Rūtene, ką tik New Yorke vienoje įtakingų šiuolaikinio meno galerijų „Downs & Ross“ pasibaigė pirmoji Tavo personalinė paroda JAV. Buvai atvykusi į parodos atidarymą balandžio pabaigoje. Kokie įspūdžiai iš parodos pristatymo ir viešnagės New Yorke?

New Yorkas turi labai stiprią meno sceną ir būti jos dalimi man yra džiuginantis pasiekimas. Be to, New Yorką tiesiog myliu.

Jaudulio buvo pradžioje, kai sužinojau apie galimybę čia daryti personalinę parodą. Nebuvau tikra, ar per gana trumpą laiką pavyks užpildyti nemažą galerijos „Downs & Ross“ erdvę. Bet likus mėnesiui iki atidarymo supratau – paroda pavyks.

Labai džiaugiausi sužinojusi, jog ši paroda New Yorke Tau buvo itin sėkminga. Ar tiesa, kad Tavo tapybos darbai jau įsigijo rimti JAV meno kolekcininkai?

Taip, paroda yra „sold out“ – to tikrai nesitikėjau. Paveikslų įsigijo žinomi meno fondai iš New Yor-

Cosmolite, 2019

Tapytoja Rūtenė Merk

ko bei Milano, taip pat privatūs kolekcininkai iš JAV, Prancūzijos ir Jungtinės Karalystės. Į parodą dėmesį atkreipė ir ją aplankyti parekomendavo tokie leidiniai kaip „The New York Times“ ir „Artforum“. Žinoma, mane toks dėmesys džiugina ir motyvuoja. Geri kolekcininkai tęsia menininko pradėtą darbą, kūrinius tarsi „įvaikindami“ ir rūpindamiesi tolimėsne jų sklaida.

Šiuo metu gyveni Miunchene. Kodėl iškeitei Vilnių į šį Vokietijos miestą? Ar Tau nepavyko pritapti Lietuvos ta-

David at Night, 2018

pybos kontekste, nepatiko pas mus vyraujanti atmosfera tarp menininkų?

Būtent Vilniui esu dėkinga už galimybę formotis kaip menininkei. Gyvendama jame, turėjau daug lėto laiko augti, o atmosfera tarp jaunų menininkų čia yra autentiška ir nesuvaržyta.

Tačiau Vilniaus dailės akademijos Tapybos katedroje nepritapau – ir to nesigailiu. Į viešumą iškilę studentų liudijimai apie ją yra tiesa. Dėl to bendraminčių ieškojau už tapybos lauko ribų, šiuolaikinio meno scenoje.

Tapyba neturi kalbos barjero ir ji gali būti suprantama greitai ir vienodai gerai Vienoje, New Yorke ar Šanchajuje. Todėl išvykti į Vokietiją, kuri turi

stiprią šiuolaikinės tapybos tradiciją, atrodė verta. Išvykau tęsti tapybos studijų į Miuncheną, nes ten gyveno ir dirbo mano draugas. Dėl to įsikurti buvo kur kas lengviau.

Miunchenas yra inžinerijos, laipiojimo uolomis, vadinamojo *boulderingo*, ir odinių šortų miestas. Kai atvykau į čia, negalėjau atsistebėti, kad daugelis čia mėgsta šventiškai dėvėti tautinį kostiumą. Kita vertus, miestas turi stiprią automobilių, įvairių technologijų industriją ir tai kuria progresyvumo, futurizmo atmosferą. Pavyzdžiui, didžiausios pasaulyje gaubto stiklo plokštės panaudotos statyti „Apple Park“ būstinei Kalifornijoje, pagamintos būtent Miunchene. Netoli driekiasi Alpės ir miuncheniečiai yra atsidavę turistautojai ir sportininkai. Gyvenimo būdu – tai ramus ir žalias miestas.

Man čia nesunku susikaupti ir susitelkti į tapybos praktiką, kuri reikalauja sėslumo ir geros techninių priemonių bazės. Miunchene nemažai laiko praleidžiu įvairiose meno reikmenų parduotuvėse – mėgstu tyrinėti dažus, pigmentus, teptukus, įvairias praktines priemones, tobulinti savo reikmenų komplektą. Organizuotumas ir kokybiški įrankiai dirbtuvėje man yra labai svarbu, dėl to negaliu dirbti bet kur.

Cameo, 2019

Kokioje aplinkoje kuri? Kaip apibūdintum save kaip kūrėją?

Tapymas man yra kasdienė praktika, todėl labai svarbu dienotvarkės planavimas ir teisinga rutina. Studijoje priešingai – esu spontaniška ir intuityvi. Kai susitvarkau su disciplina, spontaniškumas skleidžiasi geriau.

Dirbi greitai ar lėtai? Ar grįžti prie jau nutapytų darbų?

Teikiu pirmenybę intensyvioms ir ilgoms tapymo sesijoms. Per jas bandau suformuluoti tapomo paveikslą esmę, stengiuosi eiti tiesiai prie reikalo. Vaizdo kūrimas ant drobės yra laike vykstantis materialus procesas, kuris negali būti pakartojamas. Suklydus, niekad negaliu grįžti atgal nuspaudžiant mygtuką „atšaukti“. Kita vertus, paveikslus kuriu sluoksniais, kuriems reikia atskirų etapų. Mano tapymo technika yra tarsi keistas ekspresyvos kaligrafijos ir skaitmeninės spaudos mišinys, nors viską atlieku ranka ir teptuku, nenaudodama projektoriaus ar aerografo – pneumatinio dažų purkštuvu.

Tavo tapybos darbai yra savotiškas mūsų dabartinio laikotarpio atspindys. Socialinėje erdvėje kiekvienas nori būti herojus, kurį pats ir susikuria, nušlifudamas, pakeisdamas, kartais net perkurdamas savo tapatybę. Tavo tapomi personažai irgi yra tarsi perkurta realybė?

Taip, mano paveikslų veikėjai gyvena perkuriamos realybės, vaizdų ir fantazijos erdvėje. Joje ir kuriame savo herojus ir marginalizuojame kitus. Vaizdų industrija šią sritį pavertė mūsų kasdienybe. Bandau parodyti, kad tai yra nebanalu ir tikra. Mane domina tai, ką pavadindčiau skaitmeninio vaizdo paveikslu, kurio kilmė labai įvairi – filmo kadras, medžiaga „iš interneto“, žaidimo *screenshot’as*, kompiuterinis renderis, telefonu padaryta nuotrauka ir pan.

Danni, 2019

Parodos New Yorke pavadinimas „Sprites“ turi tris skirtingas, bet su mano kūryba susijusias žodžio reikšmes: fėja arba elfas; kompiuterinės grafikos žaidimo veikėjas; ir retos formos aukštuminis žaibas. O pats žodis kilęs iš lotyniško „spirit“ – siela.

Kaip pasirenki vienus ar kitus savo kūrinių personažus?

Personažų pasirinkimą lemia daug priežasčių, bet pirmiausia jiems turiu jausti simpatiją. Renkuosi tuos veikėjus ir istorijas, kurios mane jaudina, priima kažką pažįstamą, ar pasirodo, jog jiems reikia simbolinio kūno, reprezentavimo. Mane domina ta erdvė, kuri atsiranda tarp žmogaus ir jo atvaizdo. Atvaizdas kartu yra ir dokumentas, liudijimas ir fantazija, iškraipymas. Taip pat man rūpi tapybos klasikiniai tikslai ir jos realizmo siekis, bet suprantu, kad į praeitį grįžti neįmanoma ir nereikia.

Dėl to mano heroje ar šventuoju gali tapti, pavyzdžiui, anonimiška ir bevardė kompiuterinių žaidimų veikėja Danni arba skaitmeninės animacijos aktorė, daktarė Aki Ross. Tikiu, visi veikėjai turi sielas.

Kokios asmenybės Tave formavo? Kas turėjo didžiausią įtaką Tavo gyvenime?

Didžiausią įtaką turėjo išsikraustymas studijuoti iš Raseinių į Vilnių. Gyvendama mažame miestelyje, kuriame nebuvo menininkų ir kūrybinės veiklos, jaučiausi vieniša, bet to net nesupratau. Ūkiškoje aplinkoje nepritapau, neturėjau tam nei talento, nei noro. Atsikrausčiusi į Vilnių, po truputį pradėjau suvokti, kad vis dėlto nesu viena tokia. Dėl asmenybių... Ilgai galvojau, kad „kai užaugsiu“ – noriu būti kaip Albas Dumbldoras iš „Hario Poterio“.

O kokie kūrėjai pastaruoju metu Tau paliko didžiausią įspūdį?

Seku meno įvykius. Paskutiniai atradimai – tapytojos Gertrude Abercrombie ir Mernet Larsen. Kita vertus, įkvėpimo randu ir popkultūroje, ir filmuose, ir muzikoje. Vis grįžtu prie kino trilogijos „Matrica“, šį pavasarį daug klausiau Nilüfer Yanya ir Tierra Whack muzikos.

Menininkės kelią pasirinkai sąmoningai?

Visada svajoju apie artistišką profesiją – šokėja, dainininkė, aktorė, mados dizainerė, tapytoja. Anot mamos, piešti pradėjau, kai tik galėjau rankose nulaikyti pieštuką. Atsimenu, jog visi stebėdavosi, kad mano piešiniai tarsi gyvi.

Garsus, o gal tiksliau vienas ryškiausių, New Yorko meno kritikų Jerry Saltz žurnalui

Aki, 2019

„New York“ parašė didžiulį straipsnį „Kaip tapti menininku“. Ir šiame išdėstė net 33 taisykles. Viena jų skelbia: „At-rask savo balsą“. Kaip manai, Tau šiame visko perpildytame meno pasaulyje pavyko atrasti savo balsą?

Manau savo išskirtinį balsą turime visi. Nors sunku, galima jo negirdėti, jį pamiršti. Kai man tai nutinka, bandau prisiminti savo pirmus piešinius, pirmąsias aistras. Tada negalvojau, kieno tai balsas, tiesiog veikiau.

David, 2019

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Plečiamas Lietuvos vizų centrų tinklas

Vilnius (URM inf.) – Užsienio reikalų ministerija baigė išorės paslaugų teikėjų pasaulinės atrankos procedūras ir birželio 10 dieną sudarė susitarimą dėl bendradarbiavimo priimant prašymus išduoti vizas su „VF Services (UK) Ltd.“

Pagal naują susitarimą Lietuvos vizų centrai pradės veikti ir valstybėse, kuriose nėra Lietuvos diplomatinio atstovybių ar konsulinių įstaigų. Planuojama, kad Lietuvos vizų centrai veiks 71 pasaulio valstybėje. Tai turėtų gerokai palengvinti prašymų išduoti Šengeno ar nacionalines vizas už-

sieniečiams procedūras ir paskatinti juos atvykti į Lietuvą turizmo, verslo ir mokslo tikslais.

Pateikdamas dokumentus vizų centre valstybėse, kuriose veikia Lietuvos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos, pareiškėjas mokės papildomą 15,90 eurų aptarnavimo mokestį, o valstybėse, kuriose Lietuvos diplomatinio atstovybių ar konsulinių įstaigų nėra – 30 eurų. Lietuvos valstybės biudžetui vizų centrų veikla papildomai nekainuoja. Visus susitarime numatytus vizų centrus ketinama atidaryti iki 2022 metų.

Mišios už Adelę Dirsytę

Vilnius (ELTA) – Sibiro lageryje nukankinta vokiečių kalbos mokytoja ateitininkė Adelė Dirsytė, pasaulyje žinomos Sibiro kalinių maldaknygės „Marija, gelbėki mus“ autorė, gali tapti dar viena Lietuvos palaimintąja. 2000 m. yra pradėtas jos beatifikacijos (skelbimo palaimintąja) bylos procesas, tiriama jos šventumo ir kankinystės istorija.

A. Dirsytė bolševikinės okupacijos metais (1940–1946) dėstė vokiečių kalbą Vilniaus gimnazijose, valstybinėje vidurinėje amatų mokykloje, skaitė paskaitas suaugusiųjų institute, slapta vadovavo ir rūpinosi ateitininkais.

1946 m. ji buvo suimta, žiauriai tardyta KGB kalėjimo rūsiuose Vilniuje. 1946 m. karo tribunolas jai skyrė 10 metų kalėti Rusijos lageriuose. 1947 m. ji buvo išgabenta į dabartinę Komijos Respubliką, Rusijoje tiesti geležinkelio. Ten lagerio administracijos A. Dirsytė buvo verčiama dirbti sunkiausius darbus, alinta badu.

1949 m. ji buvo išvežta 70 km už Taišeto (Irkutsko sritis, Rusija) kirsti miško. 1950 m. pervežta į Kolymos lagerius, kur dirbo statybose.

Nepaisant ypatingai sunkių gyvenimo ir darbo sąlygų, A. Dirsytė lageryje stiprino ir palaikė kitų kalinių dvasią, mokė dvasinės stiprybės sem-

tis maldoje.

Už jos daromą dvasinę įtaką ji buvo įvairiai alinama ir sunaikiai susirgo. Nužudyta ar mirė lageryje Chabarovsko krašte (Rusija) 1955 m. rugsėjo 26 d.

Adelė Dirsytė

Sibiro tremtyje ji rašė maldas ant tošies gabalėlių, laikraščio skiaučių, jas sugrupavo ir sudėjo į mažą knygelę, kuri vėliau buvo slapta išgabenta į JAV ir 1959 m. išleista Putname. Ši Sibiro kalinių maldaknygė, gavusi pavadinimą „Marija, gelbėk mus“, iki 1963 m. jau buvo pasirodžiusi anglų kalba, vokiečių, olandų, italų, taip pat ispanų, portugalų, prancūzų, lenkų, kinų kalbomis.

Birželio 15 d. Šetoje bus aukojamos šv. Mišios už A. Dirsytę, vyks konferencija, bus šventinamas koplytstulpis.

Lietuva turi du palaimintuosius – Jurgį Matulaitį ir Teofilį Matulionį, taip pat šventąjį Kazimierą.

Ministerija kreipėsi pagalbos į VSD

Vilnius (Mano vyriausybė) – Susisiekimo ministerija, reaguodama į žiniasklaidos pranešimą apie milijoninius „Lietuvos geležinkelių“ sandorius su viena didžiausių regione rusiškos vėžės bėgių tiekėjų Latvijos „Sigmen“, per buvusius KGB karininkus ir agentus turinčia ryšių su Vladimiro Putino aplinka ir JAV sankcijomis bau-

džiamais Rusijos oligarchais, paprašė Valstybės saugumo departamento (VSD) bendradarbiauti, įvertinant potencialas grėsmes ir rizikas.

Strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčios bendrovės AB „Lietuvos geležinkeliai“ akcininkas yra valstybė, akcijas patikėjimo teise valdo LR susisiekimo ministerija.

Hidrologai: karščiai Lietuvoje sekina upes

Vilnius (BNS) – Lietuvoje tęsiantis karščiams (35 laipsniai pagal Cesijų), šalies upių vanduo nusekės daugiau nei įprastai birželio mėnesį, teigia Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos specialistai.

„Tiek rytinėje, tiek pietinėje, tiek centrinėje ir vakarinėje dalyse vanduo gana ženkliai nusekės. Visame Nemuno, Neries baseine, Nevėžio, Jūros baseine – visur yra žemesni lygiai negu įprastai birželio mėnesį“, – sakė Hidrologinių stebėjimų skyriaus vedėjas Juozas Šimkus.

Anot jo, pavojingiausia situacija yra Neries upėje ties Vilniumi, kur vandens lygis šiuo metu turėtų būti bent metru aukštesnis.

„Tikėtina, kad rytoj ir poryt vandens Neryje dar sumažės, tuomet gali prasidėti kiti procesai – aukšta vandens temperatūra, žuvys ir kiti organizmai pritrūksta deguonies. Taip pat užželia vandens augmenija, nes vandens lygis yra žemas, o saulės šviesa prasiskverbia giliau“, – sakė J. Šimkus.

Pasak jo, drėgmės stygius Neries baseine gali paveikti ir Nemuną nuo šių upių santakos iki žemupio. Pamažu artėjama ir prie hidrologinės sausros.

Anot J. Šimkaus, vandens lygis nusekės tik šiaurės Lietuvos upėse ir yra artimas įprastam birželio mėnesio lygiui.

D. Trump svarsto baudas technologijų milžinams

Washingtonas (ELTA) – Didžiulės aukštųjų technologijų bendrovės panašėja į monopolijas, teigia Donald Trump. JAV prezidentas pareiškė svarstysiąs sekti Europos Sąjungos (ES) pavyzdžiu ir skirti baudas kai kurioms iš jų.

Tiesa, D. Trump tuo pačiu sukrikavo ES dėl baudų, kurios yra skiriamos daugiausia didelėms Jungtinių

Valstijų bendrovėms. Briuselis, pasak jo, baudas laiko „lengvais pinigais“ Bendrijos išdui papildyti.

Europos Komisija tokioms Jungtinių Valstijų technologijų bendrovėms, kaip „Google“ ir „Apple“, skyrė milijardines baudas už konkurencijos ir mokesčių įstatymų pažeidimus. Briuselio reguliuotojai šiuo metu taip pat tiria „Facebook“.

Estija išreiškė paramą Lietuvai

Talinas (BNS) – Estijos teisingumo ministras Raivo Aeg Liuksemburge vykusiame Europos Sąjungos (ES) teisingumo ministrų susitikime išreiškė paramą Lietuvai dėl Rusijos veiksmų prieš Sausio 13-osios bylos teisėjus.

Rusijos tyrimų komitetas šiemet pranešė pradėjęs tyrimą dėl Vilniaus apygardos teismo teisėjų, nagrinėjusių 1991 m. sausio įvykių bylą. Rusų teisėsauga teigia, kad buvo priimtas neteisėtas nuosprendis.

Vilniaus apygardos teismas šiemet kovą buvusį sovietų gynybos ministrą Dmitrijų Jazovą ir dar daugiau kaip 60 buvusių sovietų pareigūnų, karininkų pripažino kaltais dėl nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų.

Lietuvos teisingumo ministras Elvinas Jankevičius susitikime Liuksemburge atkreipė dėmesį, kad Rusija gali netinkamai naudotis Interpolo sistema ir dvišaliais bendradarbiavi-

Estijos teisingumo ministras R. Aeg smerkia Rusiją dėl galimo Lietuvos teisėjų persekiojimo. Delfi nuotr.

mo susitarimais, siekdama areštuoti, sulaikyti ir prašyti išduoti Lietuvos pareigūnus, patiriančius politiškai motyvuotą persekiojimą.

Paramą Lietuvai išreiškė ir Latvija bei Lenkija, pareiškusios, jog Europa tokiais klausimais turėtų demonструoti solidarumą.

Neteisingi muitai vynui

Washingtonas (ELTA) – JAV prezidentas Donald Trump pasipiktino Prancūzijos įvestais muitais amerikietiškam vynui ir pareiškė, kad Jungtinės Valstijos „kažką dėl to darys“.

„Prancūzijos muitai mūsų vynui yra labai dideli, o mūsų muitai prancūziškam – labai maži. Tai neteisinga“,

– sakė JAV prezidentas.

D. Trump teigimu, amerikiečių vyndariai jam skundėsi dėl sudėtingo patekimo į Prancūzijos rinką.

D. Trump apie esą neteisingus muitus vynui kalbėjo jau pernai, pabrėždamas, kad Europos šalys turi keisti savo muitų politiką.

JAV vairuotojų laukia pigesnis benzinas

Washingtonas (BNS) – Vidutinė benzino kaina Jungtinėse Valstijose vasaros laikotarpiu, tai yra nuo Atminimo dienos gegužės 27-ąją iki Darbo dienos rugsėjo 2-ąją, bus mažesnė negu tuo pat laikotarpiu pernai, prognozuoja Amerikos automobilių asociacija (AAA).

Organizacijos analitikai skaičiuoja, jog vidutinė benzino kaina visoje šalyje, pernai vasarą sudariusi 2,87 JAV dolerio už galoną, šiemet smuks iki 2,7 JAV dolerio.

Palyginti su gegužės pradžia, benzino galonas atpigo 10 centų iki 2,795 JAV dolerio ir ekspertai prognozuoja, kad, smunkant naftos kainoms, jo vidutinė kaina artimiausiu metu suma-

Vasarą automobilių kuras bus pigesnis.

CSO Daily News nuotr.

žės dar 10 centų.

Pigiausią benzina Jungtinėse Valstijose galima rasti Louisiana ir Mississippi valstijose – čia jis kainuoja 2,39 JAV dolerio už galoną.

JAV naftos rinkoje yra susikaupęs kuro perteklius.

D. Trump ir V. Putino planai nesutampa

Washingtonas (AFP-TASS-ELTA) – JAV prezidentas Donald Trump tikisi susitikti su Rusijos vadovu Vladimiru Putinu Didžiojo dvidešimtuko (G-20) viršūnių susitikimo Japonijoje kuluaruose.

„Susitiksiu su Putinu G-20“, – Baltuosiuose rūmuose priimdamas Lenkijos prezidentą Andrzejų Dudą sakė D. Trump.

JAV prezidentas jau gegužę kalbėjo apie savo ir V. Putino susitikimą

Japonijoje, tačiau tuo metu Kremlius tikino neturįs informacijos apie tokį susitikimą. Tokią nuostatą V. Putino atstovas spaudai Dmitrijus Peskovas pakartojo ir trečiadienį, komentuo-damas D. Trump pareiškimą.

„Kremlius tokio susitikimo patvirtinimo neturi. Šiuo atžvilgiu niekas nepasikeitė – amerikiečių pusė neinicijavo atski-ro prezidentų susitiki-mo“, – sakė D. Peskovas.

Spausk ENTER

Ką daryti, kai telefone „apsigyvena“ virusas?

1 – „Download“ mygtukas

Dažniausiai nepatariame programėlių ieškoti patiems internete, geriau siųstis jas iš oficialių „App Store“ ar „Play Store“ parduotuvių. Bet jei jau leidžiatės į savarankiškas programėlių paieškas interneto platybėse, reikėtų šiukštu vengti puslapių, kuriuose prieš akis iššoka daugiau nei vienas „Download“ ar panašūs mygtukai.

Tokiais puslapiais siekiama su-painioti žmogų. Jis, nežinodamas, kurį tiksliai mygtuką spausti, bando spausti visus, o po šiais mygtukais dažniausiai slepiasi virusai ar kitokios kenkėjiškos programos. Tad kai tik pamatote tokią svetainę, geriau ją iškart išjungti ir niekur nespaušti.

Tiesa, tokių svetainių šiandien sparčiai mažėja, bet jų vis dar pasitai-ko naršant internete.

2 – Vartotojų komentarai ir „Google“ testas

Jei didelė dalis kitų vartotojų skun-džiasi apie nuolat iššokančias reklamas ar pabrėžia, kad programėlė neveikia taip, kaip turėtų, tokią programėlę ge-riausia ignoruoti ir ieškoti kitos.

O jeigu po programėlę komentarų mažai arba jie įtartini – netaisyklingai parašyti, neinformatyvūs – visada pa-tariame apie konkrečią programėlę informacijos paieškoti „Google“. Jei ne vartotojų komentarai, tuomet dažnai y-lai iš maišo išlįsti padeda atsiliepimai „Google“.

3 – Jungtis su kompiuteriu

Jeigu reikia prijungti savo telefoną USB jungtimi prie asmeninių kompiuterių, o ypač tų, kuriais naudojasi daug žmonių, verta pasitikrinti, ar kompiuteryje nėra virusų. Nes jei kompiuteryje krebžda virusai, netgi mažiau kenksmingi, didelė tikimybė, kad USB jungtimi jie pateks ir į telefoną.

Ypatingai tais atvejais, kai telefo-nas nėra papildomai apsaugotas. Lai-me, yra puikių antivirusinių progra-mėlių, skirtų mobiliesiems telefonams, kurios skenuoja ne tik tai, kas yra pa-

Norint apsaugoti telefoną nuo viruso, reikia pačiam jų saugotis. Sugedo.lt nuotr.

čiame telefone, bet ir USB jungtimis perduodamą informaciją.

Dauguma naujausių „Android“ telefonų turi jau gamintojų įdiegtas antivirusines programėles. Jas galima rasti įrenginio priežiūros meniu skil-tyje, tik reikia patikrinti, ar ši prog-ramėlė yra įgalinta veikti. Jei ne – rei-kėtų įgalinti. O jei telefone nėra ga-mintojo įdiegtų antivirusinių progra-mėlių, rekomenduojama rinktis „AVG“, „Malwarebytes“ ar „Kaspers-ky mobile antivirus“.

4 – Keistos žinutės, pranešimai ar laiškai

Kartais pamirštama, kad jei viru-sus pasigauna jūsų draugai ar pažis-tami, įtartinų SMS žinučių ar el. laiškų galite sulaukti ir iš jų. Tuomet sunku neapsigauti – kai žinutę ar laišką atsiunčia geras bičiulis, kartais imi ir paspaudi ant nuorodos net ne-susimąstęs. Todėl kai sulaukiate keis-to turinio žinutės ar įtartinos nuorodos – net jei siuntėjas jums pažįstamas – niekada neskubėkite spausti ant jos.

5 – „Bluetooth“ ryšys

Technologijos leidžia patogiau ir lengviau bendrauti, keistis informaci-ja. Tą liudija „Bluetooth“ technologija, kurios dėka galime lengvai tarpusavyje sujungti skirtingus įrenginius, persi-ųsti failus tarp įrenginių ir kt.

Būnant viešose erdvėse, kur ap-linkui daug išmaniųjų įrenginių, ver-ta prisiminti grėsmę. O prisiminus – arba pasirūpinti antivirusinėmis prog-ramėlėmis, arba iš anksto apriboti „Bluetooth“ ryšį savo įrenginiuose.

Sugedo.lt

„Apple“ nebeatnaujins senų „iPhone“

„Apple“ pristatė naujos kartos progra-minę įrangą „iPhone“ telefonams ir paskelbė, kad naujausia operacinės sistemos „iOS“ versija nebus pasiekia-ma „iPhone 5S“, „6“ ir „6 Plus“ varto-tojams.

„Apple“ atstovai patvirtino, kad „iOS 13“ bus skirta tik „iP-hone 6S“ ir naujesiems te-lefonams. Tuo tarpu senesnių „iPhone“ telefonų savininkai turės tenkintis operacine sistema „iOS 12“.

Kaip skelbia „Apple“, „iPhone 5S“, „6“ ir „6 Plus“ vartotojai negalės pa-

siekti su „iOS 13“ įdiegtamų naujų funkcijų, tokių kaip tamsos režimas (angl. dark mode) ir atnaujinta „Maps“ programėlė.

„Apple“ atstovai taip pat pažymė-jo, kad programinės įrangos atnauji-nimai bus pasiekiami tik „iPad Air 2“ ir naujesniems planšetiniams kompiuteriams.

„Apple“ taip pat pranešė, kad nuo 2001-ųjų veikianti programėlė „iTunes“ nebebus palaikoma, o ją pakeis „Apple Music“, „Apple Podcasts“ ir „Apple TV“.

ELTA

Euro ir kitų valiutų santykiai (2019 metų birželio 12 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,88 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,62 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,67 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,12 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,58 €

Nauja kamera gali nufotografuoti jus iš 45 kilometrų atstumo

Fizikas Zheng-Ping Li su kolegomis iš Ki-nijos mokslo ir technikos universiteto Šanchajuje sukūrė sistemą, skirtą fo-tografuoti už dešimčių kilometrų esan-čius objektus netgi miesto sąlygomis. Tokiems darbams miestas labai netin-kamas – jame daugybė parazitinių švie-sos šaltinių, dulkių, garų ir taip toliau. Nepadeda ir judantys objektai bei ap-linkos užterštumas.

L i įrenginio pagrindas – naujo-viškas fotoninis lidaras – detek-torius, galintis sugauti atskirus fotonus. Pavyzdžiui, kaip dalį impulso, atspindėto nuo taikinio, kad pagal su-grįžimo laiką būtų galima apskaičiuoti atstumą.

Prietaisas pakankamai jautrus, kad išvystų už 10 kilometrų esančius objektus, tačiau Li komanda tuo ne-apsiribojo ir iš teleskopo sukonstravo

įrenginį, kuris fotonų impulsus siun-čia ir priima 20 km atstumu, o jo gali-mybių riba – 45 km.

Sistemoje naudojamas infrarau-donasis lazeris, kurio skleidžiamos šviesos bangų ilgis – 1550 nanometrų, dažnis 100 kilohercų, o galia – vos 120 milivatų.

Kameros tikslumas stulbina – fo-tografijoje nuo 29 aukštų dangoraižio Chongming saloje, Šanchajuje, tyrėjai tiksliai suskaičiavo langus Pūdōng oro uosto pastate už maždaug 45 kilometrų. Be to, jie dar pagerino sistemos ski-riamąją gebą nuo 1 metro iki 60 centi-metrų. Ir visa tai atlikta įranga, tel-pančia batų dėžutėje! Dabar Li su ko-legomis siekia įveikti 100 kilometrų ribą, o taip pat ir pagerinti algoritmą – tinkamai valdant strobavimą, galima matavimo rezultatus iš karto gauti tri-mačių modelių pavidalu.

Sugedo.lt

Šiuolaikinės technologijos leidžia fotografuoti iš neįtikėtino tolio.

Seo.lt nuotr.

Kaip siųsti įslaptintus „Gmail“ laiškus

„Google“ pristatė įslaptintų „Gmail“ laiškų režimą 2018 metais. Ši funkcija leidžia vartotojams siųsti žinutes, kurios po tam tikro laiko nustoja galioti. Šis nu-statymas taip pat neleidžia gavėjui nu-kopijuoti žinutės turinio, persiųsti jo ki-tiems vartotojams arba atsisiųsti.

S laptų laiškų režimas vėl tapo ak-tualia naujiena, kadangi varto-tojai, kurie darbe naudoja „Gmail“, turės galimybę naudotis šiuo režimu nuo birželio 25 dienos. Funkcija bus įjungta automatiškai, tačiau dar-bo direktorius ją galės išjungti. Tai reiškia, kad darbuotojai, dirbantys kom-panijose, kurios naudoja „Gmail“, galės naudoti šią funkciją.

Slaptų laiškų režimas gali būti naudojamas tiek kompiuteryje, tiek „Gmail“ programėlėje telefone. Turė-kite omenyje, kad slaptas režimas kiek-vienam laiškui yra aktyvuojamas iš naujo. Štai instrukcijos kaip tai pada-ryti:

Naršyklėje

- Sukurkite naują žinutę.
- Šalia išsiuntimo mygtuko pasi-rinkite ikoną, kurioje pavaizduotas laikrodis su užraktu.

- Atsiras iššokantis langas, ku-riame galėsite pasirinkti, kiek laiko ga-lios jūsų žinutė.

- Jeigu norite papildomo saugumo, galite pareikalauti gavėjų įvesti slap-tazodį, kuris bus išsiųstas jiems tele-fonu.

- Žinutės apačioje atsiras pranešimas, kad siunčiamas laiškas yra įslaptintas.

Telefone

Telefono instrukcijos yra panašios, tačiau kai kurie pasirinkimai yra kitose vietose. Tokį patį procesą „Gmail“ programėlėje reikia atlikti tiek su „iOS“, tiek su „Android“ prie-taisais.

- Sukurkite naują žinutę.
- Programėlės viršutiniame deši-niajame kampe paspauskite tris ver-tikalius taškus ir pasirinkite „Confidential mode“ (liet. „Slaptasis reži-mas“).

- Kaip ir naršyklėje, galite pasi-rinkti kiek laiko žinutę galės peržiūrėti gavėjai ir apsaugoti ją slaptažodžiu.

- Išsiuntus įslaptintą žinutę, apačioje atsiras mažas langelis, kuriame bus rašoma, kiek laiko galios jūsų laiškas.

Sugedo.lt

Baisų birželį prisimenant

Teigiama, kad sovietinės okupacijos metu į Sibirą ištremta ir lageriuose įkalinta apie 280 tūkst. Lietuvos gyventojų, į Vakarus pasitraukė apie 60 tūkst., bet mokslininkai mano, kad Lietuvos gyventojų netekčių skaičiai siekia arti milijono.

Vilniaus universiteto istorikas dr. Norbertas Černiauskas sako: „Mūsų visuomenė dėl genocido, žudynių, represijų, deportacijų ir gyventojų iškeldinimo 1939–1959 m. neteko milijono gyventojų. Dalis ištremtųjų vėliau grįžo, tačiau karo ir pokario baisybės palietė milžinišką skaičių žmonių. Klaipėdos kraštas liko tuščias, sunaikinti Lietuvos žydai, iš Vilniaus iškeldinti vietos lenkai, aktyvioji lietuvių dalis priversta bėgti, represuojama ir tremiama. Ir tai ne tik skaičiai, bet kultūrinės ir intelektualinės įvairovės netektis.“

Istorikas mano, jeigu ne okupacijos, Lietuva, kokia yra dabar, ekonominiu ir kultūriniu požiūriu galėjo tapti jau apie 1950-uosius, nes per laikotarpį nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 1918 m. iki sovietų okupacijos buvo sukurti tvirti pagrindai, nuo kurių būtų buvę galima atsispirti.

„Tiesą sakant, dažnai studentams sakau, kad tarpukario Lietuva jau buvo subrandinusi ir užauginusi kartą, kuri pretendavo tapti auksine mūsų istorijoje, bet kai tik ji subrendo, taip ją ir nukirto“, – priduria N. Černiauskas.

Galima sakyti, kad du trečdaliai tautos žiedo – aktyviausio visuomeninio, valstybinio potencialo – mokytojų, mokslininkų, dvasininkų, gydytojų, karininkų, visuomenininkų, aktyvių studentų, verslininkų ir ūkininkų buvo represuota arba pasitraukė nuo represijų į Vakarus. Likusi lietuvių dalis susigūžė, užsisklendė, nes bijojo susilaukti tokio pat galo. Kaip pastebi N. Černiauskas, gyvenimas pokariu Lietuvoje buvo persunktas visuotinės baimės, nepastovumo, gyvenimo šia diena jausmo.

Jau greitai bus trys dešimtys metų, kai esame laisvi. Ar šiandien dar jaučiami okupacijų pėdsakai žmonių, tautos gyvenime?

Istoriją studentams dėstantis dr. N. Černiauskas sako, kad kartais jaučiamas nepasitikėjimas savimi ir kitais, kūrybiškumo stoka, tam tikras uždarumas, depresyvumas ar net humoro jausmo neturėjimas. „Dažniausiai laisvos visuomenės automatiškai turi gerą humoro jausmą, o lietuvių juokeliai dažniausiai kilę ne iš laisvo būvio, o iš kasdienybės ir vargo“, – pastebi jis, bet jaunojoje kartoje jau nebeužčiuopia posovietinės tautos charakterio bruožų. „Man atrodo, kad daug kas pasikeitė. Kas anksčiau buvo norma, dabar tampa anomalija. Atsiranda pasitikėjimas, ambicijos, galvojimas apie ateitį, kūrybiškumas, apibrėžtų tikslų siekimas. Galbūt iš to gali kilti kartų nesusikalbėjimas. Vyresnieji dar dažnai įvykius vertina per kančios ir nostalgijos mikšą, tuo metu jaunimas žiūri iš kitos pusės – natūraliai bando permąstyti praeitį, susirasti joje atramas bei judėti į priekį. Istoriniai įvykiai, kaip sausio 13-oji ir partizanų karas, suvokiami kaip natūralūs, o ne išmoktiniai pilietinės savivokos šaltiniai“, – sako istorikas.

Sovietinės okupacijos laikotarpiu

Į Kėdainių karinį oro uostą 1989 m. buvo pargabenti 120 lietuvių tremtinių palaikai.

Andriaus Petrulevičiaus nuotraukos

apie trėmimus ir lagerius negalima buvo nei rašyti, nei kalbėti, net patys tremtiniai ir politiniai kaliniai vengė garsiai apie tai kalbėti, buvo jaučiama baimė, o ir visuomenės požiūris į tremtinius buvo atsargus, daugelis bijojo rodyti jiems palankumo, todėl lietuviai nežinojo represijų masto. Delfi.lt žurnalistė Aistė Gadliauskaitė pakalbino Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Parlamentarizmo ir istorinės atminties skyriaus vedėją Angonitą Rupšytę ir paprašė priminti, kada pradėta apie tą tautos skausmą kalbėti. Deja, sako ji – tik Perestroikos laikotarpiu, kai ėmė laisvėti visuomenė. 1988 m. pavasarį ir vasarą pirmą kartą pradėta apie trėmimus diskutuoti spaudoje, tačiau viešų minėjimų dar nevyko, nes sovietų represinės struktūros vis dar akylai sekė. Pirmieji vieši minėjimai vyko 1989 m. birželio 14-ąją, prisimenant pirmųjų baisių trėmimų pradžią 1941 m. birželio 14 d. Žmonės nešė gėles ant bėgių, statė kryžius ir rūpintojėlius, sakė kalbas, tūkstantinės minios ėjo į gatves, pirmą kartą apie tremtį viešai išdrįso prabilti ir patys tremtiniai. Buvusi Sąjūdžio sekretorė A. Rupšytė priminė, kad vienas įsimintiniausių atgimstančios Lietuvos įvykių buvo tremtinių palaikų pargabenimas iš Igarkos – užpoliarės. Į Kėdainių karinį oro uostą kariniais lėktuvais 1989 m. liepos 28-ąją buvo pargabenta 120 lietuvių palaikai, kuriuos pasitiko tūkstantinės minios. Kai palaikai buvo išvežti po Lietuvą, vietose vėl rinkosi minios žmonių. Ant dėžių su palaikais buvo dedamos trispalvės, gedulo juostos, gėlės, kunigai šventino karstus, žmonės sakė kalbas. Ekspedicijos į Sibirą parvežti artimųjų palaikų vyko ir vėliau. Kaip pasakoja A. Rupšytė, tuo metu Rusijoje vyko demokratinių jėgų pakilimas, todėl buvo lengviau lankyti trėmimų vietas, o parsigabenti palaikus nebuvo draudžiama.

Parengta pagal Delfi.lt

MANO VIRTUVĖ

Vasaros pyragai
– valgyti išvykoje arba namie

Aguročių pyragas su mėtomis

Reikės:
1,5 kg (3 sv) jaunų mažų agu-
ročių arba cukinijų
300 g (10,5 oz) riebios varškės,
pertrintos per sietelį
1 puodelio karšto vandens
200 g (7 oz) tarkuoto Parmesa-
no sūrio
2 šaukštų alyvuogių aliejaus
1 šaukšto sviesto
4 šaukštų grietinės
ryšulėlio šviežių mėtų
3 kiaušinių
2 česnako skiltelių
ryšulėlio svogūno laiškų
žiupsnelio džiovinto raudonėlio
jūros druskos
šviežiai maltų juodųjų pipirų

Nuplautus aguročius (arba cu-
kinijas) supjaustyti plonais grie-
žinėliais. Smulkiai supjaustyti čes-
naką, svogūnų laiškus ir mėtas.
Įkaitinti keptuvę, įdėti sviesto,
šaukštą aliejaus, suberti smulkin-
tus žalumynus bei česnaką, pa-
barstyti raudonėliu ir pakaitinti
apie minutę. Suberti aguročius,
užpilti karštu vandeniu, uždengti ir
troškinti ant mažos ugnies 15-20 mi-
nučių.
Pusę kiekio troškintų daržovių
sutrinti arba sugrūsti. Kiaušinius
išplakti su grietine ir supilti į dar-
žovių tyrę. Išmaišyti. Tuomet sudėti
likusias daržoves, suberti didesnę
dalį tarkuoto sūrio, sudėti varškę,
padruskinti, papiprinti. Viską iš-
maišyti.
Orkaitę įkaitinti iki 190 C (375
F).
Didelę kepimo formą su nu-
imamais kraštais ištepti aliejumi,
pabarstyti sūriu. Supilti paruoštą
tešlą ir viršų pabarstyti sūriu. Kep-
ti 35–40 minučių, kol paviršius gra-
žiai apskrus, o vidus bus iškepęs.

Pyragas su špinatais
ir rūgštinėmis

Reikės:
150 g (5,3 oz) špinatų
150 g (5,3 oz) rūgštynių
1 šaukšto sviesto
2 svogūnų, susmulkintų
400 g (14 oz) neriebios sausos varškės
100 g (3,5 oz) kieto sūrio (pvz., Par-
mesano)
100 g (3,5 oz) alyvuogių
3 kiaušinių
saujelės smulkintų mėtų
saujelės smulkintų petražolių
žiupsnelio tarkuoto muskato riešu-
to
1 didelio lakšto bemielės sluoks-
niuotos tešlos
jūros druskos
šviežiai maltų juodųjų pipirų
alyvuogių aliejaus

Orkaitę įkaitinti iš anksto iki 180
C (350 F).
Rūgštynes ir špinatus kruopščiai
nuplauti, sudėti į įkaitintą keptuvę ir
pakaitinti ant vidutinės ugnies, kol
pradės skintis sultys – 2–3 minutes.
Tuomet supilti į sietą, kad nuvarvėtų.
Į keptuvę įdėti sviesto, suberti
smulkintus svogūnus, muskatą ir troš-
kinti 2 minutes.
Į dubenį per sietą pertrinti varškę,
supilti išplaktus kiaušinius, išmaišyti.
Tuomet sudėti špinatus, rūgštynes, ža-
lumynus, tarkuotą sūrį ir alyvuoges.
Tešlą iškočioti ir įkloti į kepimo
formą, paliekant kraštus. Tešlą patepi
alyvuogių aliejumi ir sudėti įdarą, už-
lenkti aplink tešlos kraštelius.
Kepti įkaitintoje orkaitėje apie 35
minutes.
(Pastaba: galima kepti tik su špi-
natais arba tik su rūgštinėmis; pasta-
ruoju atveju reikės įdėti truputį cuk-
raus)

Skanaus!

Jūsų Indrė

Delfinų terapijos centrui
Klaipėdoje – rotariečių dovana

Iš k.: Delfinų terapijos centro vadovė dr. Brigita Kreivinienė su „Aditės“ klubo narėmis Sonata Lygnugarienė (prez.), Vaidilute Stalmokiene, Birute Vaišviliene ir Vaidilute Stal-
mokiene.
„Rotary Club of Chicagoland Lithuanians“ archyvo nuotr.

Lietuvos jūrų muziejaus Delfinų terapijos centrą pasiekė dovana – modernus defibriliatorius. Jį padovanojo nuolatinės Delfinų terapijos centro rėmėjos– Klaipėdos Rotary „Aditės“ klubo moterys kartu su kolegomis iš JAV – „Rotary Club of Chicagoland Lithuanians”.
Prietaisas įrengtas centro fojė, visiems matomoje ir lengvai pasiekia-
moje vietoje. Šis defibriliatorius pritaikytas ne tik suaugusiems, tačiau ir
vaikams. Prietaisas padeda atkurti širdies ritmą dar iki atvykstant medi-
kams. Defibriliatorius sureguliuoja širdies skilvelių virpėjimą ir pavojus
gyvybei stipriai sumažėja – panaudojus šį aparatą per pirmas tris minu-
tes, 75 proc. atvejų žmogus atsigauna.
„Per metus muziejų ir delfinariumą aplanko apie 800 tūkstančių žmo-
nių. Kol kas, ačiū Dievui, dar nebuvo tokios situacijos, kad būtų tekę gel-
bėti gyvybę. Dabar jaučiamės pasirošę padėti net širdies smūgio atveju”,
– pranešime spaudai cituojama muziejaus direktorė Olga Žalienė.

„Rotary Club of Chicagoland Lithuanians” inf.

Paremkite DRAUGAS FOUNDATION apsipirkdami **amazon smile**

I ŽINGSNIS.
SUSIEKITE SAVO
amazon.com PASKYRĄ
SU
**DRAUGAS
FOUNDATION**
PELNO NESIEKIANČIA
ORGANIZACIJA.
Prisijunkite per
smile.amazon.com
ir paieškoje suveskite
**DRAUGAS
FOUNDATION.**
Šį veiksmą pakanka
atlikti tik vieną kartą!

II ŽINGSNIS.
PAKEISKITE VISAS
ŽYMELES
(bookmarks)
iš amazon.com į
smile.amazon.com
KASKART
apsipirkdami Amazon
internetinėje
parduotuvėje įsitikinkite,
kad jungiantės per
smile.amazon.com,
o ne
www.amazon.com
Jums jungiantis ir
apsiperkant per
www.amazon.com, Jūsų
parama DRAUGO
NEPASIEKS.

Jeigu jau apsipirkote AMAZON
internetinėje parduotuvėje
jungdamiesi per
smile.amazon.com,
ir kaip paramos gavėją nurodėte
**DRAUGAS
FOUNDATION,**
perkant kitus kartus, Jūsų
parama jau automatiškai
pasieks mus.

DRAUGAS
Nuoširdžiai dėkojame
už Jūsų paramą!

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

DRAUGO FONDAS
4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel. 773-585-9500
www.draugofondas.org

AKIŲ LIGOS ARAS ŽLIOBA, M.D. AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA 219 N. Hammes Avenue Joliet, IL 60435 Tel. 815-741-3220	SIŪLO DARBĄ Live-in caregiver needed. Cooking, light cleaning and personal care for my mother in Chicago Suburb. Must be fit & healthy. Call Danny after 6 pm 708-612-8138.
CHIRURGAJ PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA Center for Health 1200 S. York, Elmhurst, IL 60126 Tel. 331-221-9004	ADVOKATAI Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS 6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629 Tel. 773-582-4500 Valandos susitarus

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Gedulo ir vilties dienos minėjimas Portlande** vyks birželio 14 d., penktadienį, 6–9 val. v. prie lietuvių koplytstulpio, esančio Grotto parke. Padainuosime tremtinių dainas, akordeonu akompanuojant Laimai Kazlauskaitėi. Medeina Mikalauskaitė atliks Balio Dvarionio kūrinį smuikui „Prie ežerėlio“. 7 val. v. Grotto bažnyčioje bus laikomos šv. Mišios lietuvių kalba. Jas aukos Lietuvos Vyskupų Konferencijos delegatas užsienio lietuvių katalikų sielovadai prelatas Edmundas Putrimas ir Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos klebonas Tomas Karanauskas. Giedos Vakarė Marshal, akompanuojant Dainai Kuzmickienei. Po Mišių – suneštinės vaišės ir pabendraujimas. Kviečiame visus, galinčius prisijungti ir pagerbti žuvusiųjų tremtyje atminimą.

■ **Birželio 16 d., sekmadienį, minėsime Gedulo ir vilties dieną.** Po 11 val. r. šv. Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje bus šventinamos gėlės, kurias, giedant misijos cho-

ruį, vėliau padėsime prie paminklo Lemonto sodelyje. Kviečia JAV LB Lemonto apylinkės valdyba.

■ **Birželio 16 d., sekmadienį, maloniai visus kviečiame į Gedulo ir vilties dienos paminėjimą Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje.** Amerikoje trečią birželio sekmadienį yra švenčiama Tėvo diena, tad 11 val. r. šv. Mišiose taip pat melsimės už savo mirusius tėvelius. Po Mišių parapijos salėje vaišinsimės pietumis.

■ **Birželio 23 d., sekmadienį, po 10 val. r. lietuviškų šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje JAV Lietuvių Bendruomenės Brighton Parko apylinkės valdyba ruošia pietus.** Bus loterija, žaidimai, gros ir dainuos Algimantas Barniškis muzika. Švęsime Jonines ir sveikinsime tėvus praejusios Tėvo dienos proga. Kviečiame visus dalyvauti.

LITHUANIAN FOLK DANCE INSTITUTE, INC. LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ INSTITUTAS

Kviečiame visus tautinių šokių grupių vadovus ir mokytojus dalyvauti **Lietuvių tautinių šokių instituto narių suvažiavime, kuris vyks trečiadienį, rugpjūčio 14 d., 6 val. v.**

Dainavos stovykloje, Manchester, MI.

Jei kas turi klausimų apie LTŠI suvažiavimą, malonėkite kreiptis į LTŠI pirmininkę,

Violeta-Smieliauskaitė-Fabianovich – LTŠI.fabiano@gmail.com

11 EUROPEAN COUNTRIES • 11 ARTISTS • ALL JUNE • SATURDAY & SUNDAY BRUNCH
\$39.50 INCLUDES SHOW, ENTREE & DRINK

LITHUANIA DALIUS NAUJO BAND

Sat June 29 • 11:30AM & 1:30PM

BLUENOTEJAZZ.COM

2 YR IRA 2.75%
3 YR IRA 3.00%

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org

www.clcu.org

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@midwaylegal.com

www.draugas.org

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Nauja valdyba – nauja veikla

Susirinkimo akimirks. Aptariama veikla, renkama valdyba. Dešinėje – valdybos pirm. A. Marciulevičienė.

A. Marciulevičienės „Facebook“ nuotr.

Birželio 9 d., sekmadienį, JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Marquette Parko apylinkė sukvietė narius į metinį-ataskaitinį susirinkimą, kuriame buvo apibendrinti nuveikti darbai, aptarta ateities veikla, išrinkta nauja valdyba. „Noriu padėkoti senajai valdybai už gražų bendradarbiavimą visus praėjusius metus ir kartu nuveiktus darbus. Jūs buvote nuostabūs! Naujai valdybai noriu palinkėti stiprybės, ištvermės ir didelio aktyvumo ateinančiais metais. Manau, kad nauji nariai įneš naujų minčių, naujos jaunos energijos“, – po susirinkimo savo socialinėje „Facebook“ paskyroje rašė valdybos pirmininkė Auksuolė Marciulevičienė.

Naująją Marquette Parko apylinkės valdybą sudaro: Auksuolė Marciulevičienė – pirmininkė, Audra Zakarauskienė – pavaduotoja, Regina Butkus – sekretorė, Inesa Makaras – išdininkė, Dainora Balutavičienė – vicepirmininkė kultūros reikalams, Darius Karalis – vicepirmininkas spaudai, nariai – Genutė Jucienė, Otilija Žiniauskas, Reda Čelskė, Vilė Kilikauskas, Aldona Krištolaitis.

Revizijos komisija liko ta pati: Juozas Polikaitis, Aurelija Dobrovolskienė ir Liucija Maldūnas.

JAV LB Marquette Parko apylinkės inf.

**ATLANTIC
Express Corp.**

SIUNTINIAI Į VISĄ
EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

Greičiausi
pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100

Siūlome automobilių
gabenimą į visas pasaulio
šalis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hights, IL 60004
Tel: 847-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėja
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalya
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-9999

Pasidalinkite nuomone

facebook

www.facebook.com/draugolaikrastis